

nog te Batavia is, te Malakka verscheen, haastte hij zich te groeten, omdat hij wel begreep dat hij anders geen voorraden van de gouverneur zou ontvangen. Zelfs zond hij een soldaat terug. Met het argument dat hij eens in Engelse dienst was geweest, had een Engelse luitenant hem onder dreiging dat hij met zijn schip langsij de daar liggende Huis te Manpad zou komen en 4 à 5 boten met gewapend volk zou zenden, hem van boord gekregen. Mathison beloofde deze luitenant te zullen straffen. Meer informatie is in de brief uit Malakka van 17 oktober 1763 te vinden. Onder de bijlagen is het antwoord van het bestuur op de klachten van de directeurs van de Franse Oost-Indische compagnie over de slechte behandeling van hun schepen in Straat Malakka te vinden. In het antwoord uit Batavia van januari 1763 is reeds gezegd dat daarover in de archieven niets te vinden is. [fol. 1596] Wat de handel betreft schrijft het bestuur in zijn brief van 24 december 1762 de geringe afzet van textiel toe aan de geregelde onlusten in de rivier van Siak en de gierigheid van de bergbewoners van Menangkabwa. Omdat het echter eerder is toe te schrijven aan de wens om goedkoop van de kooplieden in te kopen, is bevolen om alles dat met geen 15 % winst te verkopen is, naar Batavia te zenden. De totale afzet in 1761/62 bedraagt maar f 11.637 bij inkoop, waarop f 4956, of gemiddeld $42\frac{1}{2}$ %, winst is gemaakt. Het rendement is in de brief van 29 maart te vinden, waaruit blijkt dat er weinig textiel is omgezet. In de brief van 24 december 1762 schrijft het bestuur dat er wel kleine partijen goud zijn te verwerven, als er in plaats van rsd 29 maar rsd 31 het taël, of $\frac{17}{90}$ mark, zou worden betaald. Het mark komt dan op f 450,-, terwijl het op de textielkantoren maar f 400,- mag kosten. Het bestuur is geschreven [fol. 1597] dat men van deze dure inkoop afzag. Het smokkelen van goud is door de geringe omvang en de vele wegen waarlangs het kan geschieden, moeilijk te verhinderen. In 1761/62 is 646.548 lb tin ingekocht, wat 148.245 $\frac{1}{4}$ lb meer is dan in 1760/61. Van 1 januari tot 31 december 1762 is er 1.005.150 lb verscheept. Het bestuur is hiervoor geprezen, maar er zou weleens te veel ingekocht kunnen worden, zeker als er, zoals al enige jaren, uit Palembang zoveel komt. Dan zal de verwerving van tin in Malakka weer in de vergadering aan de orde komen. De staatrekening is niet onvoordelig. In 1761/62 bedroegen de uitgaven f 136.485, of f 55.766 minder dan het voorafgaande jaar. De inkomsten waren f 96.166, of maar f 21.320 minder dan in 1760/61. Meer hierover is te vinden in de brief van 29 maart 1763. De pachten [fol. 1598] brachten in 1762/63 rsd 46.870,- op, wat rsd 3633,- meer is dan in 1761/62. Daar is tevredenheid over uitgesproken, maar er zal wel volledig geïnd moeten worden. Aan verzoeken tot vermindering zal geen gehoor worden gegeven. Aan de bestelling van geld is voldaan en de overige benodigdheden zijn, naarmate de noodzaak en de voorraad te Batavia, toegezonden. Er kon niet conform de brief van 14 september 1762 rijst ingekocht worden tegen rsd 20 het last, zodat de prijs tot rsd 25 is verhoogd. Dat is altijd nog goedkoper dan aanvoer uit Batavia. Daarvandaan mag niet meer dan voor het personeel en slaven nodig is besteld worden. Van de 120 rekruten die nodig waren om het garnizoen compleet te maken en degenen die afzwaaien te vervangen, konden er met de Huis te Manpad maar 50 gezonden worden. Het bestuur mag volgens het besluit van 30 augustus 1763 [fol. 1599] met een verhoging van de gage met drie tot vier gulden per maand verlenging van dienstverband bevorderen. De indienstneming van enige inlanders is goedgekeurd, maar er is wel gevraagd naar het aantal. Voor huishoudelijke maatregelen betreffende de moslims wordt naar de brief van het bestuur van 24 december 1762 verwezen. Volgens die brief is het rondgezonden besluit van 9 juli 1762 betreffende de borgtochten van dienaren met een administratie uitgevoerd. De fiscaal François Tholoson is ter repatriëring vertrokken. Personalia. De reden dat onderkoopman mr. David Richard die tot fiscaal is benoemd, niet de van oudsher aan die post verbonden rang van koopman kreeg, staat in het besluit van 8 juli 1763 en in de brief van 18 oktober 1763.

SUMATRA'S WESTKUST

In de brief van 18 oktober 1763 werden reeds de maatregelen vermeld die getroffen zijn in verband met het vertrek van de barken Draak en Liefvallige en het schip Overschie